

ELS TREBALLS SE PUBLIQUEN BAIX LA RESPONSABILITAT DE LLURS AUTORS
NO'S RETORNEN ELS ORIGINALS

RENOVACIÓ

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ:
TRIMESTRE 1'50 PESSETES
ANUNCIS: A PREUS CONVENCIONALS
NUMERO SOLT: 10 CÉNTS.

Setmanari Nacionalista Republicà

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
RAMBLA DE SANT JOAN, 50, BAIXOS — TELÉFON 256 TARRAGONA, Diumenge, 1.º de Desembre de 1918 ESTABLIMENT TIPOGRÀFIC:
LLORENS I CABRÉ — CARRER DE FORTUNY, NÚM. 4

La llei dels privilegis...

Se torna a parlar de la llei dita de Jurisdiccions, i aquesta vegada per a derogar-la; sò és, per a suprimir-la.

Parlar d'aquesta llei i recordar tot el seu procés, d'ençà de llur naixement, és retreure fets vergonyosos i irritants, és reviure aquells temps en que, sobrats de raó, nosaltres, els catalanistes, ens vèiem obligats a mossegar-nos els punys i callar, els que en sabíem, i els que no, a emigrar cap a Suïça, a França, a Alemanya...

Avui encara no podem parlar de lo que ha sigut, en realitat, aquesta llei, i no podem parlar per a no caure dintre els seus mateixos greps...

Però dia vindrà que parlarem clar. Quàn? Per ara no, perquè el règim actual no la derogarà en realitat; lo que farà serà sustituir-la per una altra que també deurà ser una cobardia...

Oh, llei de Jurisdiccions! Aquell temps de la nostra viva protesta; aquelles creuades en contra d'ella! Aquell temps en que els catalanistes—Cambó, Ventosa, Rodés al davant—maleïem a Moret com a seu autor!

Oh, llei de Jurisdiccions! Aquest temps de renovacions, de revolucions i canvis!... Aquest temps que veiem passar pel Govern a homes que protestaven junt amb nosaltres—Cambó, Ventosa i Rodés—i no sabem maleir-los... amb tot i haver passat pel Govern sens derogar-la!...

El Manifest dels republicans

(ACABAMENT)

La República imposarà al nostre Estat l'obligació de transformar, per exemple, el sistema dels salaris subjectes a la llei de bronze, el règim de contractes col·lectius del treball, reconeixerà el dret i la personalitat de les Associacions i Sindicats d'oficis, crearà les pensions de retir per als obrers vells, fomentarà les cooperatives de producció i prepararà tota la tasca imensa que aprovi, després d'articulat, el Parlament, en una justa i reparadora renovació social.

No ha de quedar exposat el país als perills de fam artificialment provocada per les dificultats de la distribució de subsistències i les primeres matèries per a la indústria. La República acudirà des del primer dia a prevenir tan temibles contingències decretant la incantació dels mitjans dels transports, la revisió dels valors, l'explotació i obtenció per Consells on estan deguda: proporcionalment representada la propietat, l'Estat, els obrers, els tècnics, el comerç i la indústria, per aconseguir així la nacionalització.

El desconeixement de realitats vives, històriques i geogràfiques manté en estat de problema perpetu la constitució definitiva d'Espanya. La República ho resoldrà reconeixens la personalitat de les regions mitjançant una autonomia tan ampla com sigui compatible amb la unitat d'Espanya, en una organització federal, i concedint-la també als municipis, sense altra limitació que una llei que subsisteixi el dret supletori.

No han de seguir progressant la fam i la misèria fisiològica, que són una veritable plaga de la raça, escursen el període de la vida i disminueixen les energies dels espanyols. La República acudirà amb urgència a intensificar la producció de la terra, a rebairar el preu dels transports, a modificar el règim aranzelari en benefici del pobre, a impedir monopolis de fet i de dret i acaparaments de subsistències, a suprimir intermediaris parasitaris entre el productor i el consumidor, a extirpar de soca-rel l'impost de consums, a

municipalitzar els serveis públics, a regularitzar els mercats, a dotar de camins i a proveir d'aigua potable tots els pobles que estan mancats d'aquests dos elements de relació i civilització, a fomentar o imposar la higiene urbana i la privada, per a disminuir la mortalitat i les malalties i allargar la vida de l'home.

A l'ensem que proveir el rebost de l'estómac, cal proveir el rebost del cervell. La República, atribuint la meitat de la culpa de les desgràcies nacionals a l'analfabetisme i incultura, s'ocuparà immediatament en remeiar tal estat de coses, decretant la creació d'un organisme superior autònom que disposi el desdoblament de totes les escoles de primeres lletres, l'edificació dels locals adequats per a les noves i les antigues mal instal·lades, la fundació de centres i institucions escolars de caràcter auxiliar i complementari, la improvisació d'un magisteri donant anomenaments provisionals mitjançant demostració d'aptitud elemental a tothom que tingui un títol acadèmic i a totes les senyores que adhuc sense tenir-lo, acreditin instrucció i educació suficients, interinament l'Escola especial de pedagogia creï amb aquest o un altre personal, els mestres que manquin a Espanya per a satisfer la fam intel·lectual; es reorganitzarà l'ensenyament universitari, donant-se autonomia a les universitats que subsisteixin, es fomentarà rardorosament les escoles especials professionals i d'aprenentatge, singularment les d'ensenyament tècnic agrícola, amb aquesta orientació, que a Espanya manquen legió de tècnics, enginyers, químics, mecànics, pèrits, capatços i ensenyar un cultiu racional, atenen-se a la multiplicació de l'arbrat, la restauració del prat, la reedificació de la cabana ilevant a Facultat la ciència veterinària i el metge-veterinari a element principal de riquesa pública.

Residint la sobirania en el poble, font de tot poder, tot quant la mermi constitueix un atemptat. La República proclamarà la supremacia del poder civil damunt de tot altre poder, militar, eclesiàstic o qualsevol que sigui.

Els funcionaris de l'Estat estan obligats a rendir-li la màxima eficàcia de llur servei i l'Estat a remunerar-los

suficientment. Cap funcionari que depengui de l'Estat cobrarà menys de 1.825 pessetes o l'any.

L'autoritzarà i fomentarà l'associació sindical dels empleats públics per a la defensa de llurs interessos corporatius i regularització del règim d'ascens i promoció.

L'Estat és l'agent econòmic més poderós, perquè el seu dret a vessar imposicions tributàries damunt els ciutadans pot arbitràriament arribar a una expoliació. La República, considerant que la majoria governant no pot assumir cap potestat que no sigui esdevinguda de l'obligació d'administrar els serveis públics en bé de tothom, farà pensar en tributs damunt els ciutadans i proporcionalment a la utilitat que de l'Estat rebí cadascun, la qual cosa significa tant com suprimir l'impost amb caràcter de contribució no compensada i fer que els valors creats per la pública gestió administrativa siguin el patrimoni nacional del qual l'erari n'obtingui la producció.

Ni sola, àdhuc suposant-la un gran estat de poder, ni acompanyada d'altres nacions, podrà ni haurà Espanya de sotstraure's a les influències generals que dirigeixen l'acció política en el món. Una intel·ligència, associació o lliga de nacions, sota qualsevulla manera que es pacti, vindrà a vigoritzar, ampliar i fer efectiu l'esperit que va inspirar la creació de l'òbitat Tribunal de L'Haia. La pau internacional no podrà estar garantida sinó quan el consentiment de les nacions d'un poder superior que el faci executiu limiti els armaments i dirimeixi inapel·lablement els seus litigis.

La República gestionarà l'admissió d'Espanya en aquest consentiment i, per tant, la modificació orgànica dels nostres mitjans de defensa nacional estarà subjecta a aquesta contingència. Mentrestant serà mantinguda la nostra aspiració tradicional de constituir un exercit voluntari, fent obligatòria a tots la instrucció militar.

Els honors, empleus i drets conquerits fins avui constitueixen una propietat que la República revisarà per a reconeixer-les en justícia mitjançant la intervenció de jurats mixtos.

Totes les desavantatges que la nostra posició geogràfica en el mapa de l'edat contemporània varen contribuir a la decadència d'Espanya, han acabat el mateix dia que es juntaren pel Canal de Panamá els dos grans mars, i ara, quan la pau conquerida per totes les democràcies obra al comerç més grans horitzons, quan la civilització es disposa a penetrar a Africa, a descobrir el misteri d'Oceania, a multiplicar-se a Amèrica, canviant de lloc el centre de l'activitat humana, deixa Espanya d'ésser marge que pugui i hagi d'aprofitar-se com a nova possessió, i davant dels nostres ulls desfilan a l'abast de la nostra mà els transports superficials, aeris i submarins de canvi de productes de tot el món i les grans rutes del Comerç passaran i es creuran damunt aquest sòl que fou el nostre bressol, que és la nostra defensa i que serà el nostre sepulcre.

Podia discutir-se un dia si la solució del problema del protectorat al Marroc demanava l'abandó. Això succeïa quan no hi havia esperança que allò deixés d'ésser com és, en la seva explotació, ocupació i administració, major vergonya, ignominia major que foren els últims temps de nostra administració colonial. Però les coses van a canviar. La República no abandonarà aquests tros de terra que menys que per nostra acció present i passada, per ventura

de circumstàncies universals, s'ha valoritzat extraordinàriament. Nostra acció futura, més civil i política que militar, l'augmentarà.

La República, que seguirà en la seva política la trajectoria d'unir els pobles per afinidats de raça, per comunitat de fronteres, per harmonia d'interessos, gestionarà de les naturals aliades, les democràcies de les nacions occidentals, que sostinguin amb el seu apoi i simpatia la jerarquia moral d'Espanya, la seva independència integral, mirada des de Tànger, sense remordiment, no des de Gibraltar, que oprimeix i altera els batecs del cor nacional.

No caben en aquest document, que vol ser un gest fraternal i una apel·lació al país enter, especificacions més detallades de nostres propòsits ni detalls sobre la nostra actuació futura, i que suposa que no renunciem a cap de nostres convenciments tots ells expressats en programes doctrinals que conciliaren i promulgaren els nostres mestres.

La manera d'administrar justícia, la caducitat de privilegis que perderen la seva raó i justificació, la incautació de béns i rendes públiques que el monopoli ha encausat contra l'interès del país, per a nacionalitzar-les, la reorganització del crèdit públic, els mitjans de crear i fomentar indústries que abans floreïren a Espanya, que aquí tenen llur matèria prima i que han desaparegut, fent-nos tributaris de països que ahir ens pagaven «pecho», un pla orgànic nacional d'obres públiques que satisfaci necessitats urgents i contingui la pròxima emigració de mà d'obra i de capitals, tot això que està en el nostre pensament i en la nostra voluntat no cap en aquesta declaració que volem que sigui afirmació solemne i que mereixi el crèdit del compromís públic.

Els firmants no desconeixen la pesantor de la responsabilitat que contrauen. Ells sols, encare que seguits de les masses populars, no podrien fer altra cosa que invitacions de la seva voluntat abnegada.

Per això llancen aquest document a tots els interessos, a totes les Corporacions, a tots els industrials singularment que viuen en la contemplació de l'esdevenidor, mirant cap a l'esquerra, però esperant la veu sobrehumana que posi en marxa el motor dels dormits entusiasmes fecunds.

Els que puguin donarà una part del seu, que pugui reparar les injustícies. El que no podem fer, ni pot fer-se per espontani impuls, és sotmetre a contenció el pensament humà que ens fa falta.

L'hora ha sonat. La monarquia ha d'escollir entre confiar-se a la hidalga generositat d'un poble noble, tornant-li la seva sobirania per a que disposi lliurement dels seus destins, o resistir la pressió universal que a la menor provocació trobarà en tempesta revolucionària que ningú pugui ni ha d'admetre, que tingui força, prestigi ni autoritat moral suficient per encausar i dirigir.

En el primer cas, nosaltres salvarem a Espanya com si trobéssim al bressol de Moisés o a les aigües del Jordà. En el segon cas, Espanya es salvarà, si es salva, com aquests vaixells torpedinats, però no enfonsats, que han presenciat els horrors de la tragèdia i van a la deriva entre dues aigües, empenyuts per la fatalitat, tal vegada a provocar noves desgràcies, tal vegada a constituir una eterna amenaça per a la lliure navegació.

Volem el poder. Espanyols; acom-

panyemnos a demanar-lo i en la seva hora a conquerir-lo. Nosaltres procurarem mereixe'l.

Nosaltres, i el poble amb nosaltres, anem a posar a l'obra de redimir a la patria i fer un patrimoni nou a la nova Espanya, quant podem i valem.

29 de Novembre, data històrica

Els qui hem bregat i seguim lluitant durant tota la nostra vida per a la consecució d'un dels nostres més copdiciats somnis, l'Autonomia, no podem oblidar la data del 29 de Novembre.

En aital dia de l'any 1901 va baixar a la tomba un home que per la seva austeritat, per la seva modestia, per son talent, per la seva magnanimitat envers tothom, va ésser i serà venerat per tots els homes qui estimin la llibertat en totes ses diverses ramificacions, i que vulguin la seva patria redimida de tota esclavitut. Era aquest home magnànim, era aquest sant varó, D. Francesc Pi i Margall, definidor per excelència de les Nacionalitats, defensor de totes les Autonomies, aimant com el qui més de les llibertats, tolerant amb els qui de les seves doctrines salvadores cometien la irreverència de combatre-les per intuïció, no per creure que no fossin factibles.

29 de Novembre! Escrivim aquestes ratlles en aquesta fetxa, i la nostra ploma tremola d'emoció. Gran coincidència! Se remembra avui la mort del Mestre del Federalisme, i esclata en aquest dia la voluntat del poble català demanant al Govern centralista l'autonomia de Catalunya, per mitx del plebiscit reflexe del voler de totes les poblacions de la nostra nacionalitat. Serem tan afortunats que se'ns concedeixi lo que demanem, sintetitzat en els acords presos per el Consell de la Mancomunitat catalana, missatge d'aquesta terra, comanats per En Puig i Cadafalch? Gaudirem de la tant desitjada autonomia, de la llibertat que necessitem avui els pobles que volen ésser, com el nostre, incorporats entre les nacionalitats de moderna faisó; després de haver presenciat la mes gran guerra de lliberació i de pau mundial?

Oh, Mestre! Si vos no haguessiu ja pagat el degut tribut a Natura, vos haurieu sigut el cap-devanter, a no dubtar-ho; d'aquesta munió d'homes que avui a Madrid demanen, en nom de tot el poble català, la majoria de edat de Catalunya, per a fer us de les llibertats a que'n té dret.

29 de Novembre! Fa avui disset anys que sucumbí l'Apòstol de la llibertat de Catalunya, però no per xò deixarà de presidir ell, espiritualment, la Comissió de patricis catalans, que en aquesta data, històrica ja, clama per el més gran de tots els drets d'un poble, simbolitzat amb l'Autonomia...

A. BRISA.

Moment sagrat

Mai com ara s'ens havia fet tan precís la noblesa i fi en les nostres sagrades idees; mai com ara la fornal nacional haurà pamejat imposadora per a mostrar-nos que'l moment es de nosaltres; doncs cal tindre l'alta visió grandiosament immensa i posar-nos a afrontar el perill del cop cert que anem a tocar. El moment és sagrat.

La Cervesa embotellada i pasteuritzada

per la
Casa Blandinieres

se recomana per a evitar fofa mena de
contagi d'enfermetats infeccioses.

L'ideologia de sempre, l'ideologia de l'integritat de la nostra terra ha de esdevindrè un fet; doncs cal afrontar el moment.

Lo vell i caduc trontolla; com trontollant han anat caient els seients magestàtics del món abocat a la guerra.

I en aquests moments, el clamorós ressurgiment dels oprimos, dels pobles que han viscut encadenats al jou de força envilit, comencen vida nova, desfets de la protecció perillosa, de ço que s'en diu centralisme i és massa despòtic.

En la quietut dominadora on ha cessat el bruyit de la destrucció, apareixen noves nacionalitats, pobles lliures, pobles redimits de perills sempre propicis.

El moment és sagrat.

El moment nostre està pendent de l'acció mateixa de nosaltres.

Som al bon principi de florir les responsabilitats; l'hora de prova dels fidels i sacrificadors; el moment del sacrifici propi.

La redempció comença.

Potser mai com ara tothom havia reconegut la manca pròpia de llibertat i és ço que l'oxigen s'ha viciat, l'ambient corromput i malèfic ha empestat els sentits dels oprimos, i s'ha sentit amb pressa la necessitat absoluta de llibertar-nos.

Fins dels àmbits de les més altes gerarquies ha brollat l'accent encantador de nostra reconeixença i han iniciat belles demostracions del nostre esdevindre.

Les velles usances d'aquella manada de mals nascuts, han canviat l'instint brutal, al parlar del problema català. L'utopia ha desaparegut.

La creença infinita de que teniem coses utòpiques a resoldre s'esmunyit i no hi ha pas ja la monomania d'adjectivar-nos aixis.

Es evident el problema català, no és ja un procés que hagi de fer el curs; el nostre l'ha fet ja.

L'hora única, és la conseqüència.

El moment és de l'evidència plena; avui la força de la catalanitat esdevé dintre el món.

Catalunya està al món de les reconeixences i grandeses.

Preparem-nos dintre per a formar els nostres valors moral, al concert de les nacions.

El moment no és pas de les indecisions.

Avant, com a divisa.

El ressurgir és gloriós.

I si se'n nega i ens volen forçar a restar exilats de totes les grandeses, amb la vida que s'ens sobreix, allavors per a salvar la dignitat cerquem tots els recursos...

Tenim prou honrosa la senyera.

Ja hem suportat prou ultratges.

Are és l'hora.

—Vull Catalunya al món—aixis ho digné el plorat Dr. Martí i Julià.

Indubtablement, que ara va a esdevindre un fet la seva profecia, si sabem ésser prou conscients, des de la tomba on ja en les cendres sagrades, encara rebrem la confortació d'una benedicció santa.

SALVADOR TORRELL I EULALIA.

Un gran rotatiu català del vespre

A Barcelona s'és anunciada la pròxima aparició d'un gran rotatiu català, del vespre, gràfic i d'extensa informació mundial.

Es titularà *Diari de Catalunya*, serà independent i compta amb la col·laboració de les millors firmes de l'intel·lectualitat catalana.

Segons impresions rebudes de Barcelona, sembla que la sortida del nou diari constituirà un gros aconyiment periodístic.

En Rovira i Virgili, conferenciant

Al requeriment que uns quants amics nostres varen dirigir al bon amic N'Antoni Rovira i Virgili, per a l'àpet amb que se'l vol obsequiar, ha contestat amb dues expressives cartes acceptant l'ofertament, i, lo que li agraim tots molt sincerament, anunciant-nos una conferència, el tema de la qual serà oportunitat: «La Europa nova i Catalunya».

La competència den Rovira i Virgili en qüestions internacionals, de les que des de molts anys ne té fet un estudi tan acabat que en moltes ocasions li ha valgut cordials felicitacions de varies personalitats, fa que'l nostre il·lustre amic siga una verdadera autoritat en aquests assumptes, i la seva llarga vida política defençant amb tot l'entusiasme la llibertat dels pobles, i d'un modo ben remarcable, de la nostra Catalunya, com a bon català, permet suposar i aixis mateix ens atrevim a afirmar-ho nosaltres per endavant, que la conferència de l'amic Rovira i Virgili serà tota ella un èxit grós.

L'anunci d'aital acte ha despertat gran interès a Tarragona, on és molt estimat el notable periodista compatriota.

Segurament acompanyaran an En Rovira, els no menys volguts i antics amics En Claudi Ametlla i Coll, l'exquisit literat En Marius Aguilar i'l redactor en jefe de *La Publicidad* En Romà Jori.

La conferència la descapdellarà en Rovira i Virgili en l'espaiós teatre Principal d'aquesta ciutat, el diumenge dia 15 del corrent a dos quarts d'onze del matí, i després serà obsequiat amb un àpet per un grós nombre de bons i antics amics seus, inscrits ja molts d'ells en la llista oberta a l'Unió Nacionalista Republicana.

Els butxins de Catalunya

«La Publicidad»

No hi podem fer més; fins ara hem contingut la ploma, mes, no podem mirar *La Publicidad* sens que fatidicament hi veigem el devantal de sa edició de 21 d'Octubre passat, en que, dirigint-se als Nacionalistes catalans, preguntava: *¿En nombre de quièns parlais?*

Be prou que podríem raonar i raonaríem si es tractés d'un diari de fora Catalunya que pogués alegar ignorància de nostre problema, de la nostra actuació. Be prou que ho feu, massa benevolament, el Dr. Solé i Pla tot seguit de l'agravi.

Mes, també serà del cas averiguar per què *habla La Publicidad*.

Ens diu en son citat article que el resultat de la guerra confirma ses esperances i previsions i que a l'Agost de 1914, al veure que la democràcia francesa anava junta a la lluita, després de la movilització, dona per descomptat el resultat final de la guerra.

Tot això no pot donar-li dret a comunicar als nacionalistes catalans anc que faci la salvetat (no mes caldria) de no negar que existeixin nacionalistes catalans que des de principi de la guerra confongueren sos sentiments amb els de les democràcies universals.

Tot això no podia donar-li dret a duptar del nostre poble, per crítiques més o menys verbalistes de lo que ella ne diu «cambres del florecimiento espiritual de Catalunya.»

Nosaltres, Nacionalistes catalans, des de nostre modest setmanari, en aquestes planes de *RENOVACIO*, des del primer moment de la guerra arremplegaríem nostre modest esforç al costat dels aliats, amb fe cega en la justícia

de la causa hem treballat i pregonat el triomf de la heroica i immortal França.

No hi hem desmaiats mai, ni un minut, en nostra tasca, *en nostra modesta tasca de setmanari provincial*, escrit sense sous, ni emoluments de cap classe, robant el temps a la diversió i al descans, però amb tanta fe i entusiasme com hi poguessim tenir vosaltres sots els grans titulars de vostre diari.

I lo que diem de nostres entusiasmes podem dir-ho de la majoria, de la absoluta majoria de nostre poble.

Mes, és clar; com sempre, vosaltres judiqueu Catalunya per Barcelona, o sinó per el Passeig de Gracia, o be per una penya on vos hi mortifiquin l'amor propi.

Quan s'escriga l'història de la gran guerra, al parlar dels pobles neutrals, ja veurem quins podran passar al davant de Catalunya en afecte als aliats i a la França, especialment; ja veurem quins pobles, i fins alguns dels combatents, l'igualaran en proporció dels morts i sang generosament derramada per la sagrada causa de la Llibertat.

Dotze mil catalans, morts casi tots en els combats de deslliuració de la humanitat, se ven que encara no és prou sacrifici! De què hem de redimir la nostra patria?

Es que voldríem que per la llibertat dels demés pobles, Catalunya es deixi anorrear, malgrat hagués portat a la lluita fins l'últim dels seus fills.

Es que voleu rellevar a França del deure espiritual contret amb Catalunya. Es això?

Parlem clars d'una vegada i que coneixem als amics i als enemics de Catalunya; és hora de destriar camps, que es desemmascarin els ardents partidaris de la llibertat de tots els pobles i nacionalitats... de tots menys Catalunya.

I que sapiguem d'una vegada el sacrifici que encara li falta fer a Catalunya.

I que coneguem als butxins!

JOAN DE TARRAGONA.

Apet en celebració de la victòria

La nostra Joventut Nacionalista Republicana està organitzant un grandíus àpet per a celebrar la victòria de les Nacions aliades i l'anorreament del militarisme prussià.

Oportunament anunciarem dia i local.

La festa, a la que hi ha molts inscrits, revestirà la solemnitat que requereix.

La classificació de les cèdules

Entre els problemes de la guerra, un nou va prenent estat d'opinió: el relatiu a la classificació de les cèdules personals, que, tenint en compte el procediment que se segueix per els encarregats de la expèdició, agrava la situació dels interessats, ja greument perjudicats en llurs interessos amb l'augment dels lloguers a que els obliguen els propietaris.

En la última sessió consistorial de l'Ajuntament de Barcelona, firmada per els senyors Vinaixa, Balañá i Gardó, se hi donà compte d'una proposició pendent de discussió des de primer del passat Agost, en el sentit que aquí exposem, i demanant que per a la classificació se atenguin al líquid imposable de l'amillament declarat per els propietaris.

Se prengué l'acord d'acudir al Go-

vern demanant autorització per a transformar la tarifa de cèdules, avui eminentment injusta i gravosa per a les classes modestes.

Trovem molt bé l'actitut de l'Ajuntament de Barcelona i esperem que el nostre seguirà dita iniciativa en benefici de les classes modestes, injustament tractades, puix a les classes riques be prou hi ha qui es cuida de treure'ls-hi cèdula de 11.ª classe.

De la classificació a Tarragona potser en parlarem més extensament; estem recullint dades que esperem poder donar al poble.

KIK.

Classes de Gramàtica catalana

Les càtedres instaurades per l'Associació Protectora de l'Ensenyança catalana en ambdues Escoles Normals d'aquesta ciutat reuniran ses tasques.

La matrícula continua oberta i és especialment apropiada per a adultes.

Les classes per a senyorettes se donaran a la Normal de Mestresses els dimars, dijous, dissabtes, de set a vuit de la vetlla.

Les de la Normal de Mestres tindran lloc a una aula de l'Institut, els dilluns, dimecs i divendres, a la mateixa hora.

Vilaseca celebra la victòria aliada

El poble de Vilaseca, fidel a les seves tradicions eminentment liberals i republicanes, no podia per menys, com així va fer-ho, d'associar-se a la festa amb que l'humanitat tota celebra el seu triomf. La seva veu no podia faltar en el gran concert amb que les democràcies festeijen la victòria del dret i de la justícia sobre la força.

El passat dissabte despertà el poble completament engalanat. Banderes de les nacions aliades decoraven la major part de balcons. Per arreu es llegien cartells amb visques als aliats i a l'home eminent, que amb el seu esperit justicier i democràtic ha contribuït a la victòria del món.

Apesar de la fina empro molestosa pluja que queia, una gran animació es notava en tot el poble, com si realment fos dia festiu.

Començà la festa amb un banquet donat a Casa la Vila, en el que hi concorregueren totes les forces vives del poble i representants de Tarragona i Reus, entre ells, el president de la Diputació, senyor Lloret, i el concejal de l'Ajuntament de Reus senyor Simó. Al final es pronunciaren sentits i eloqüents brindis, sobresurtint els dels senyors Lloret, Simó, Parera, Andreu i el de l'alcalde.

Seguidament, se organitzà la manifestació, que resultà imponent. Tot el poble, sens distinció, s'associà a la mateixa.

Als acords de «La Marsellesa», els manifestants varen recorre els principals carrers, inaugurant el senyor Lloret amb un bell parlament, a l'arribar a la plaça de Castelar, la plaça que de aquí en endavant donarà el nom de l'apòstol de la Democràcia, en Wilson, a l'antic carrer del Carril.

A la manifestació hi figuraven gran nombre de banderes aliades i de societats polítiques de Tarragona i Reus.

De retorn a Casa la Vila, la Comissió organitzadora de la manifestació va veure's precisada a dirigir la paraula al poble, congregat a la plaça, essent casi impossible fer acallar el seu entusiasme.

En mig de grans aclamacions, fa ús de la paraula el senyor Lloret, qui diu que els catalans tenim que restar eternament agraïts de la república liberal nordamericana, en primer lloc, perquè fou ella la que donà la llibertat a Cuba, i la segona, perquè també ha sigut ella la que avui ha llibertat al món.

Celebrem avui la victòria aliada; dintre de poc celebrarem segurament la de Catalunya. (Grans aplaudiments.)

Feren també ús de la paraula, els senyors Parera, Andreu, Simó i Solanes i el representant de l'alcalde, quins discursos, eloqüentíssims, no publiquem per manca d'espai, essent tots ells aplaudits.

La festa resultà un èxit grandíus, apesar de les traves que certa gent volgueren posar-hi, per lo que felicitem de tot cor als organitzadors, els metges senyors Parera i Andreu.

El poble de Vilaseca demostrà que no era fictícia la fama de lliberal que sustenta associant-se a l'acte per a celebrar el triomf de la Democràcia mundial.

Visca Vilaseca!

Noticiari de Barcelona

Estem satisfets

Estem satisfets dels resultats obtinguts a conseqüència de la vida feta al poble de Catalunya incitant-lo per a que s'agropi i propagui activament, incansablement, a l'ensemper que el problema de la nostra nacionalitat, el no menys important problema social.

Els obrers de Catalunya, com els d'arreu del món, demostren haver comprès que ha arribat l'hora d'exigir, a l'ensemper de sa llibertat espiritual, les reivindicacions que el portin a ocupar dintre la societat el lloc que els pertany.

Aixis mateix, invitem a les Joventuts nacionalistes que en el transcur d'alguns anys han tingut per missió mantindre viu el foc sagrat de la nostra independència, a que emprenguin una acció activa en prò dels ideals, tenint present que tota evolució d'un poble ha de ésser envers la Democràcia.

Si l'independència de Catalunya ens l'ha de portar l'autocràcia, preferim que no vingui.

J. ALBI.

La Unió Catalanista en sa darrera reunió va acordar fer públiques unes manifestacions en les que demana se li regoneixi a Catalunya la seva absoluta llibertat per a pactar amb el Poder central, tenint en compte que mantenen les bases de Manresa en sa integritat, salvant petites modificacions que s'amotllen als temps actuals.

—El mitin pro-aliats celebrat al Centre Autonomista fou un èxit. Parlaren els senyors Andreu, Puig i Esteve, Folguera, Gabeta i Grant; tots traqueren en relleu l'esperit català envers la causa de la llibertat i del premi que ha de obtindre Catalunya en pago als 12.000 fills seus aportats per a el bé comú de l'humanitat tota.

A la sortida es registraren braus incidents sens importància.

La autoritat va pendre unes mides tan estremades que resultaren ridícules.

—Ha sigut objecte de forta censura les declaracions fetes pel renegat català Roig i Bergadà sobre concessions autonòmiques a Catalunya, havent-hi protestes de totes menes, de les quals en sobresurt una pel bon humor feta per l'Associació Catalana d'Estudiants,

XACOLATE ORTHÍ-TARRAGONA

PRODUCTE PUR i de PRIMERA CALITAT : El més RIC EN CACAO : Aliment NUTRITIU per excelència

que és un telegrama remesat al senyor Roig amb els següents termes: «Le felicitamos por defensa autonomía bien entendida y agradecemos con emoción permiso para uso dialecto catalán domingos y jueves festivos».

—Amb assistència de 500 individus es celebrà el passat diumenge el l'lonx homenatge Macià al Restaurant del Parc. Junt amb en Macià en la presidència hi havia els senyors Guimerà, Aldavert, Morera, Solé i Plà, Folguera, Rosell i Vilà, Grant, Durán i altres personalitats del nacionalisme radical.

Tots feren lloances al homenatjat per les seves declaracions fetes en el Parlament demanant el regoneixement de Catalunya nació, separada d'Espanya.

Abogaren per la formació d'un partit netament d'esquerra, mes que la seva actuació no s'inspiri contra la Lliga, si contra el monopoli que exerceix de nacionalisme dins de Catalunya aquest estament buròcrata.

Cantant-se «Els Segadors» i donant visques de totes menes, s'acabà la festa al precís moment que la policia entrava al local per a suspendre l'acte, puix estava ja cansada de sentir tants cants patriòtics.

No es registrà cap incident. —En la sessió de l'Ajuntament de avui hi figura una proposició demanant que el Govern d'Espanya intercedeixi an el de França perque deixi venir a Barcelona els dos mil voluntaris catalans que resten, amb el vestuari i mateix armament que combatiren. No col remarcar amb quin goix els reberiem.

No dubtem que l'esmentada proposició serà unànimement aprovada; mes com encare no som independents, tindrem que esperar el beneplàcit del govern central que li vingui a gust.

—Les Joventuts Nacionalistes radicals estan organitzant un acte de protesta pel ultratge fet a la bandera nord-americana per dues vegades a la ciutat de Sabadell.

Es tracta de fer una manifestació en viatge a Sabadell i fer ofrena d'una bandera nordamericana al Centre Federal per a içar-la novament després de fer acte de protesta en un miting públic.

—En tots els Centres polítics, Redaccions, diaris, entitats, cafès, etc., totes les converses són del tema actual: l'Autonomia de Catalunya.

Mentres uns abunden en son optimisme, altres, desenganyats de tota la vida, sols hi veuen una burla més de les moltes que han fet a Catalunya. Venrem qui té raó.

J. N. R.

Barcelona 27 Novembre 1918.

Oració a Bèlgica, la màrtir

Salve, oh Regina de les heròiques freturaneses.

Matrona de'l dolor i de'l sacrifici. Verge sublim de'l bé. Vestal de la justícia i de la llibertat. Princesa de l'honor.

Emperatriu de'l bon exemple i de les ensenyances delicades.

Esparta de la modernitat. Sagunt i Numancia de'ls temps nous. Quant bé has fet al món.

Amb ton comportament digne i honorat ningú com tu ha guanyat el palmó de'l sacrifici i de'l dolç martiri.

La teva feconditat heròica, de serisme i de valor, il·luminarà el món mentres Ell serà el mateix, i en tu, oh Bèlgica, hi tindran les generacions futures un model i un exemple quan el mal s'apoderi en moments equívocs d'un estorç d'aqueixes generacions. Les demés, miran-te a tu, sabran a que atendre's.

Ets la veu de la campana qu'en nits de fosca i de tempesta senyales el viatge al romeu, que, perdut, vaga indecís i condolgut per planes i muntanyes buscant freturós un camí segur, una guia tan sols per a conduir-lo a lloc segur i salvo.

Ets la lluna que en plena nit deixa caure sa caballera argentada, culpint a la terra aquella nota alegre i suau que és l'encant dels enamorats, l'alegria dels pintors i la deria dels poetes. Els primers, troben amor; els segons, tema i els tercers, inspiració.

Ets el fad del patriotisme. Sí, en tu, Bèlgica, hi veig tot això. Després de la meua Catalunya, ets tu, Bèlgica, una segona patria, la del esperit, com Catalunya és la del cor. Salve cent mil vegades, oh Bèlgica, Bèlgica, Bèlgica!

RAMÓN DE CAPCANES.

Autumnal (Elegiac)

A l'excels poeta J. Costa i Pomés

Après d'uns dies de dolç autumnal que deix un desconort en tota cosa, em soc llevat del llit, boig mig malalt, i he fet ma passejada, fadigosa.

La viva resplandor del dematí ha retardat, avui, al pas de l'hora.

—Quelcoim hi ha en la ciutat que fa extrem; i jo vaig cercant redós per sortir a fora.

Xiula molt fort el vent de la tardor filtrant per les esclotxes de les cases.

—En les cases hi regna gran paor, car la Mort hi ha tramés les seves passes.

I ha anat petjant les cambres i hospitals des de'l començ al fi de la setmana!

—Un toc de morts que fa extrem als malalts seguidament, murmurà la campana.

Aquest aire que infecta les ciutats espanta fins l'esprit mes temerari.

—Cada moment veiem, molt apenats, passar, calmós, el cotxe funerari...

Jo ja so eixit de tot remor difús, admirant l'espectacle de Natura.

—També en el camp hi ha un desconort confús, però re'infecta del sol la flama pura!

El dolç atzur s'és tornat trist i blanc amb la Tardor qui tot lo-bell aplanà...

—Me deixo anar, tot laç sobre d'un banc i em vé una resplandor molt tevia i blana...

Oh, quantes cares pàl·lides que veig de la greu malaltia suara eixides.

que cercan el soiet del vell passeig petjant les fulles que han romàs marcides.

I xiula un vent que augura malvestats peis camps i les ciutats i dins les cases.

—Tot temorec defuig dels camps glaçats i un aire pestilent sotja mes passes.

I el baf dels morts don greix als falsos deus, car hom, conscient, present la llar desferra: —D'arreu del món s'aixeca un chor de veus qui maleeix als monstres de la guerra.

J. M. Prous i Vila.

NOVES

El passat divendres se reuniren en l'Hotel del Centre una quarentena de amics del *poilu* de la Llegió estrangera a la gran guerra En Ricard Cubells i Florentí.

En el vinent número en donarem compte detallat a nostres llegidors. Valgui la present per a renovar nostra fraternal adhesió a l'amic Cubells.

CASA COCA

COMTE DE RIUS, 7- TARRAGONA

Respalls de tota mena, especialitat en articles de pell i per a viatge, hules per a llits i taules, gutaperxes i linoleums.

Amb verdader gust hem admirat un notabilíssim retrato, pintat al oli, del nostre valent amic el Diputat per Tortosa, En Marcell Domingo.

El acurat treball, degut al pinzell del notable artista senyor Valera, ha meregut unànimes felicitacions, a les que hi ajuntem la nostra, per l'acert del treball.

PERE FRANCESCH

Practicant de Medicina i Cirurgia Especialitat en Massatge i Callista VISITA A DOMICILI

Plassa de la Font 47, entressol

El Concell de la Mancomunitat de Catalunya ha entregat al cap del Govern d'Espanya el document demanant l'Autonomia.

El cap del Govern, García Prieto, l'home buit, no ha tingut paraules per a contestar i comportant-se com el més inútil BOTONES; sols ha dit que ja passarà la missiva...

L'Autonomia a Catalunya sols pot donar-la la República. Visca la República!

Casa Llauredó

San Agustí, 19

Rebudes les més selectes novitats en

PELETERIA : ROBA BLANCA
JERSEYS : VELLUTS : TAPICERIES
LLANES PIRENEUS : TAPETS
EDREDONS : MANTES : ASTORS
CORTINATGES : LLANERIA : SEDERIA
I LENCERIA

GÉNEROS DE PUNT, DE LLANA I DE COTÓ
300 ABRICS DE SENYOR CLASSE
EXTRA A MEITAT DEL SEU VALOR

A pesar de les circumstancies actuals els preus en tots els articles son en extrem limitadíssims.

Es troba convalescent de la enfermetat que l'aqueixava el nostre amic i consoci En Domenec Aleu. Celebrem de tot cor la millora.

BARRANS REBUS, són els millors

SASTRERIA DE F. GABRIEL

Plaça de la Constitució

LA SASTRERIA DE A. Gavaldá

TÉ EXPOSADES LES ULTIMES NOVETATS EN FIGURINS PER A AQUESTA TEMPORADA

PREUS AMB ECONOMIA
Mendez-Núñez, 6, ent.
TARRAGONA

GRAN TINTORERIA LA REUSENSE

= DE =

VDA. DE INGLÉS MAGRIÑA

Baixada Peixateria, 21 : TARRAGONA

Aquesta casa, sen la mes important en el seu ram, es la única en aquesta plassa que executa el verdader

RENTAT EN SEC

sobre totes las robas.

En 24 horas es deixen llestos els dols y tots els treballs que precisin. Es teneixen tota classe de colors com la mostra que es desitgi, igual com també es teneixen les robes negres en colors. Les sotanes y manteos, además de tenyirse en un bon negre, es planxen d'una forma especial, evitant el llustre.

¡Ficseusi bé! Aquesta es la casa a on tróvareu el máxim de la PRONTITUT — PERFECCIÓ — Y — ECONOMIA

LLIBRERIA, PAPERERIA, ESTAMPERIA

DIBUIX, PINTURA, ESCRIPTORI

LLIBRES RATLLATS

ELÍSEO PONZ MASSAGUÉ

SUCCESOR DE FILLS DE J. FONT

CORRESPONSAL de la casa FARINETTI per a SEGELLS DE GOMA, RELLEUS EN PAPER, ESMALTS, etc., etc., i de la casa "ARTE CRISTIANO" de OLOT per a ESTATUARIA RELIGIOSA

Baixada Misericordia, 7 Teléfon 393 Tarragona

Ferreteria de Bernabé Martí

Bateria de cuina — Eines de totes classes

Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regals

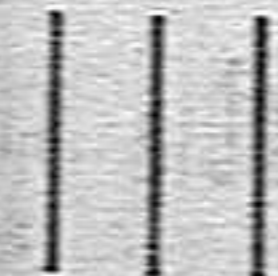
Articles per a Sport

SANT AGUSTÍ, 9 i 11-TARRAGONA

CLÍNICA VETERINARIA I TALLER DE CONSTRUCCIÓ

— DE —

POMPEU VALL

NOVA DE S. FRUCTÓS, 3 TARRAGONA

P. Floret i Ordeix

Advocat : Corredor de Comerç Col·legiat

Apodaca, 6 : Tarragona : Telefon 95

Gestió i intervenció d'operacions bancaries : Ordres de borsa

Fábregas i Recasens

Banquers

Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giro
Rambla dels Estudis, 4 :: Barcelona

TALLER DE CERRALLERIA
— DE —
JOSEP GIL SABATÉ
CARRER PORTELLA, 9
TARRAGONA

Báscules, Balances
i Romanes.
Reparacions de to-
tes classes.

GRANS MAGATZEMS
Las Baleares

Sabateria : Sombrereria : Camiseria : Corba-
teria : Géneros de punt : Especialitat i grans
existències en mitjes i mitjons.

ROBA BLANCA PREU FITXO
TELEFON 116

Confiteria i Pasteleria
— DE —
Francisco Tuset
(Ex-dependent de la
casa Palá)

Gros assortit en repos-
teria : Tortades reple-
nes i Pasta de Brioxs.
Especialitat en Pastes
seques : Carquinyolis i
Borregos : Xarops i
Horxates.

RAMBLA S. JOAN, 41
TARRAGONA

Impremta : de
Llorens i Cabré

|||

Fortuny, núm. 4
: Tarragona :

TINTORERIA MODERNA
de Angel Alcoverro

Unió, 33. — Taller: Gasómetro, 32. — TARRAGONA

SUCURSALS A GANDESA, VILLALBA, BOT I BATEA

L'amo d'aquesta tintoreria té'l gust de posar en coneixement de la seva nombrosa clientela i del públic en general que ha rebut un immens assortit en colors de la present temporada i en especial els negres de BREMEN. Per a convenses visiten aquest establiment.

Es ren en i tenyeixen tota classe de texits de llana, fil i cotó per difícils que sigan

Es renten i tenyeixen sotanes i manteos en negres especials.

Es renten en sec trajes de senyor i senyora, lo mateix que tota classe de cortinatges, tapets, boás, guants, estors, mantel·lines, gorres, etc.

Es negres es tenyeixen en colors.

Especialitat en els planxats sens perjudicar els texits.

Gran rapidés en els dols. Se serveixen els encàrrecs amb promptitut.

GRAN REBAIXA DE PREUS

No confondre-s: Tintoreria Moderna, Unió, 33 - Tarragona

Hotel Internacional

Recentment inaugurat
Confort modern

COMTE DE RIUS, 17
1 AUGUST, 26
TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels
licors estomacals

FABRICANTS:
Fills de Joan Virá Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor
en l'Exposició
de Buenos Aires

Demanenlo en els cafés
i pasteleries

Indicat per a casaments,
batetjos i banquets

Fàbrica de Braguers i de Aparatos Ortopedics (TRENCA TS)

EL BRAGUER ARTICULAR-REGULADOR sistema MONTSERRAT es el més práctic i modere per a la retensió i curació de les hernies per cróniques i rebeldes que siguin.

Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infancia i tot lo concernent a Cirurgia i Ortopedia.

ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE FAXES VENTRALS

Casa Montserrat
UNIÓN, 34 TARRAGONA

COLMADO CENTRAL
— DE —
Frederic Miret

Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves vins, xampany i tota classe de comestibles.

Unió, 28 : TARRAGONA
TELEFON 245

Instal·lacions
— DE —
Electricitat i aigua

Lampisteria en general
Timbres — Teléfons
Material Eléctric

Antón Montesinos
Apodaca, 27
TELEFON 324
TARRAGONA

STOCK Michelin i Dunlop

Accesoris i pe es soltes per a
Bicicletes, Motocicletes i Automovils

Olis lubricants, betzines i bujies — Vulcanització i venda de neumáticos i càmares per a tota classe de Autos

Despatx i Exposició: Masieu i C.
Unió, 32 :: Teléfon 259

Garage
TARRAGONA

Casa Lliteras

Recomana al públic
sos acreditats Cafés

Torreafacció diària

Gran assortit de articles del ram de ultramarins.

Garantia absoluta amb la qualitat dels seus géneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3
TELEFON 241
TARRAGONA

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
dels cassos de vellesa, malaltia, invalidesa, viudetat i mort

Inscrita en el Govern civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADA**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla Sant Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7—TARRAGONA

Menjadors del Jardí
de Francisco López

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16
TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 1'50 pessetes en endavant i a la carta.

Hospedades per temporada a preus convencionals.

Habitacions amb llum eléctrica

CLÍNICA I CONSULTORI
PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries. Cirurgia operatoria, parts electroterapia i anàlisis micro-químico d'orina. productes patològics. Sero-Reacció de Wassermann. — Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADA

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Melge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7 — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.

Per a'ls pobres, franca dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressot.—TARRAGONA

MOSTELLE (RAIMOST)
Suc de raims sense alcohol

The Grape, Juice G. L.
Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un excelen refrese

El millor aliment en les malalties i convalescencia

Se ven per tot arreu

Sastreria
Novitat
— DE —
Lluís Montserrat

PORTALET, 1
PLASSA DE LA FONT, 51
TARRAGONA

Petit Versailles
Bar de Moda

Refrescos-Café-Licors-Dolços

Explendit servei
de Restaurant:

Piano eléctric - Overt dia i nit

Rambla S. Joan, n.º 49
Teléfon, 242
Tarragona

Per a bons
EMBUTITS
— de —
totes menes
— a la —
TOCINERIA
— de —
Antoni Ventura
Unió, 11
Tarragona

PAPERERIA
I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —
Joan M. Piñol

Unió, 1 — TARRAGONA — Teléfon 181

Gran assortit de llibres ratllats de totes menes i tamans : Escribantes : Plumes Stilografiques : Pesa-cartes : Copiadors, etc

Gran novetat en pitja papers amb rellojje veritat

Postals de totes menes i albums per a les mateixes

PREUS SUMAMENT BARATOS

Unió, 1 - Tarragona